

Identificació de l'expedient

Informe relatiu a la proposta d'adquisició de l'obra *Sense títol* de l'artista Xavier Grau datada el 1975, inclosa en la línia d'Art de Postguerra i segones avantguardes.

Fitxa del bé

Objecte: Pintura
Títol: *Sense títol*
Autor: Xavier Grau
Datació: 1975
Tècnica: mixta sobre tela
Mides: 150 x 150 cm

Import total: **22.000,00€** + IVA
corresponent

Antecedents

1. La línia d'adquisicions d'Art de Postguerra i segones avantguardes es crea amb l'objectiu de reforçar la Col·lecció Nacional i contribuir a la construcció d'un relat que contextualitzi l'art contemporani històric i patrimonial d'artistes catalans/es o vinculats/des a Catalunya entre les dècades de 1940 i 1970. L'objectiu és reforçar les col·leccions dels museus, tot garantint la coherència discursiva i conceptual de la Col·lecció Nacional
2. La línia d'adquisicions d'Art de Postguerra i segones avantguardes es va iniciar l'any 2023 sense convocatòria pública. A partir de l'any 2024 es fan convocatòries anuals amb l'objectiu que particulars o col·leccionistes propietaris d'obres d'art, artistes, galeries d'art, centres d'art, centres de creació i producció de Catalunya i els museus puguin proposar l'adquisició d'obres per incorporar-les a la Col·lecció Nacional.
3. En el marc de la convocatòria 2026, l'empresa Cientomasuna Art Contemporani SLU (Galeria Cientomasuna) va presentar una proposta per a l'adquisició de l'obra *Sense títol* de l'artista Xavier Grau.
4. El 7 de juliol de 2026, el grup de treball de la línia d'adquisicions d'Art de Postguerra i segones avantguardes va acordar:
 - Aprovar la proposta d'adquisició de l'obra esmentada.
 - Iniciar els tràmits per informar a la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Cultural de Catalunya perquè valori la proposta.

Descripció del bé

L'obra *Sense títol* (1975) és una pintura mixta sobre tela de 150 × 150 cm, realitzada per Xavier Grau en un moment especialment significatiu de la seva trajectòria artística, immediatament anterior a la constitució del grup Trama i a la formulació dels plantejaments de la denominada *Pintura-Pintura*.

La composició presenta una estructura de gran austeritat formal, basada en un extens camp cromàtic dominat per tonalitats vermelles i granatoses que ocupen gairebé tota la superfície del llenç. Als extrems laterals apareixen dues franges verticals més fosques que actuen com a elements de tensió i delimitació espacial, mentre que la part superior manté una franja blanca que accentua el caràcter constructiu de l'obra. La superfície pictòrica evidencia un treball atent sobre la matèria, les transparències i les gradacions cromàtiques, aspectes que remetent a una reflexió sobre els elements constitutius mateixos de la pintura.

Aquesta obra s'inscriu plenament en la producció inicial de Xavier Grau, caracteritzada per un llenguatge abstracte de tendència geomètrica i una clara voluntat d'anàlisi dels mecanismes de la representació pictòrica. El seu reduccionisme formal, l'ús del monocromatisme i l'interès per les qualitats físiques del suport i del color la converteixen en una peça especialment representativa dels postulats que l'artista i el grup Trama desenvoluparien durant la segona meitat dels anys setanta.

Per la seva cronologia i característiques formals, l'obra constitueix un testimoni rellevant d'un dels moments fundacionals de la renovació de la pintura catalana contemporània i documenta els inicis d'un dels artistes més destacats de l'abstracció catalana de la seva generació.

L'artista

Xavier Grau (Barcelona, 1951 – 2020) és una de les figures principals de la pintura abstracta catalana de la segona meitat del segle XX. L'any 1976 va fundar, juntament amb José Manuel Broto, Gonzalo Tena, Javier Rubio i Federico Jiménez Losantos, la revista TRAMA, una plataforma crítica que propugnava una renovació teòrica de la pintura a partir de referents com la semiòtica, la psicoanàlisi i el marxisme.

El grup es va donar a conèixer públicament amb l'exposició *Broto, Grau, Rubio, Tena. Per a una crítica de la pintura. Situació de la pintura catalana recent*, presentada a la Galeria Maeght de Barcelona l'any 1976 amb el suport d'Antoni Tàpies. Al col·lectiu TRAMA se li atribueix la introducció a l'Estat espanyol dels plantejaments derivats del moviment francès *Support-Surface*, que aquí es va identificar amb el corrent conegut com a *Pintura-Pintura*.

La trajectòria artística de Grau s'inicia amb unes composicions marcades pel monocromatisme i l'estructuració geomètrica, en una clara reacció al conceptualisme i al minimalisme dominants en aquell moment. A partir de la dècada dels vuitanta la seva obra adquireix una major intensitat gestual i expressiva, pròxima als plantejaments del neoexpressionisme internacional, especialment d'artistes com Willem de Kooning o Philip Guston. Posteriorment, el seu llenguatge evoluciona cap a una abstracció més lírica i personal, caracteritzada per la força del color, la vibració de la llum i una gran llibertat compositiva.

La seva obra és considerada fonamental per entendre la renovació de la pintura espanyola durant la Transició i les dècades posteriors. Juan Manuel Bonet va descriure les seves pintures com a obres «plenes de ressons d'altres pintures en les quals a vegades regna el caos i sobtadament es fa la llum i tot s'ordena».

Va participar en algunes de les exposicions col·lectives més significatives dels anys vuitanta, entre les quals destaca *26 pintores y 13 críticos: panorama de la joven pintura española*, organitzada per la Fundació "la Caixa" l'any 1982. Paral·lelament, va desenvolupar una intensa activitat expositiva en galeries de referència com la Galeria Maeght de Barcelona i la Galeria Buades de Madrid. L'any 1997 el Centre d'Art Santa Mònica de Barcelona li va dedicar una important exposició retrospectiva que va consolidar el reconeixement institucional de la seva trajectòria.

La seva aportació resulta imprescindible per comprendre l'evolució de l'abstracció pictòrica a Catalunya i a l'Estat espanyol durant les darreres dècades del segle XX.

Valoració final

L'interès d'aquesta obra rau en el fet que constitueix un exemple especialment representatiu de la producció inicial de Xavier Grau i documenta un moment fonamental en la gestació dels plantejaments de la Pintura-Pintura i del grup TRAMA. La seva austeritat formal, basada en el monocromatisme i l'estructuració geomètrica de la superfície, evidencia la reflexió de l'artista sobre els elements essencials del llenguatge pictòric. La incorporació de *Sense títol* a la Col·lecció Nacional contribuiria a reforçar el relat sobre la renovació de la pintura catalana durant la dècada de 1970 i permetria representar els inicis d'un dels principals representants de l'abstracció catalana contemporània.

La destinació més indicada per ser dipositada és el Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Sonia Blasco Andaluz

Cap del servei de Museus
i Protecció de Béns Mobles